KURYER KRAKOWSKI.

Dnia 21 Listopada 1835. SOBOTA. Pismo to kosztuje kwartalnie złp. 6 i wychodzi codziennie (wyjąwszy niedzielę i święta uroczyste) po południu.

Umarł Broscjusz Jan sławny matematyk XVII. wieku roku 1652.

Nr 45.

W Drukarni Akademickiej, nakładem wydawcy A. Tessarczyka.

KRAKÓW.

Prokurator przy Trybunale I. Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Spowodowany coraz więcej mnożącemi się stron do bióra swego podaniami, na które wydawane odpowiedzi i rezolucje doręczane przez woźnego zarazem obowiązki służby przy Trybunale I. Instan. pełniącego, przez niemożność oczywistą, częstokroć przez niewyrażenie miejsca zamieszkania stron w podaniu, znacznej zwłoce ulegaią, ztąd nieporządku kancellaryjnego stają się powodem; a nadto czynią obawę łatwego zagubienia, lub przez niewłaściwe osoby odebrania dokumentów, do podań załączonych, dla nadania lepszego popędu służbie publicznej, a przez to przyśpieszenia wymiaru sprawiedliwości; zawiadamia niniejszém strony interessowane, iż poodbieranie odpowiedzi na uczynione podania odtąd do bióra swego w godzinach urzędowych zgłaszać się winni, jedynie tylko czynności urzędowe i załatwienia między władzami i urzędami krajowymi przez właściwego woźnego doręczane, zaś podania od stron w okręgu wolnego miasta Krakowa zamieszkałych przychodzące i korrespondencje zagraniczne pocztą publiczną rządową odsełane będą. — *Bogucki. J. Więckowski.*

Z polecenia dozoru głównego szkół początkowych W. M. Krakowa i Jego Okręgu, zawiadamia niniejszém P.P. Kandydatów i P.P. Kandydatki, ubiegające się o posady nauczycielskie przy szkołach początkowych Starozakonnych wakujące, ażeby w myśl uchwały dozoru Głównego z d. 23 marca 1833 r. N. 118 rozwijającéj §. 10. Statutu urządzającego szkoły początkowe, oraz §. 7. Statutu urządzającego Instytuta naukowe płci żeńskiej wydanej, podania swoje za pośrednictwem W. Wójta Gminy VItej miejskiej dozorowi głównemu złożone, w przeciągu dni sześciu od daty niniejszego ogłoszenia według §. §. 1. 2. i 3go wydanej, przywiedzionej uchwały uzupełnić postarali się. Potrzebujący bliższej informacyi, zgłosić się mogą do kancellaryi dozoru głównego szkół początkowych w gmachu kollegium Jurydycznego, każdego dnia rano pomiędzy 9tą i 11tą godziną. — Kraków dnia 21 Listopada 1835 r. (1r.) *Fiałkowski* Sekretarz G. S. P.

Prusy. Berlin. Znajduje się tu teraz lekarz, który utrzymuje iż nietylko że odkrył sposób przywrócenia mowy głucho niemym mechanicznie, ale i nadania słuchu głuchym organi-

cznie. Rząd atoli dotąd nieprzekonał się o skutkach jego metody. (G.P.S.)

Anglja. Listy prywatne z Lizbony donoszą że ministerjum w Lizbonie coraz bardziej traci na swej popularności. W Portugalii tak jako i w Hiszpanii opinija publiczna przeważa się bardziej niż kiedykolwiek na stronę liberalną, tak iż rząd zmuszony jest wszelkich używać środków dla zaradzenia szerzącemu się złemu. Powszechnie utrzymują, że wczasie wyborów, które teraz w każdej prawie gałęzi odbywać się mają, ministerjum zaledwie że zdoła utrzymać przewagę, i to chyba tylko używając środków, które bynajmniej nie polepszą jego położenia. W towarzystwach stolicy nawet tak się rozszerzył duch oppozycyi że pewien jegomość został z niego wyrzuconym dla tego, że zbyt stanowczo wyjawił swą opiniją za ministrami. Stan przeto handlowy niech się zawczasu przygotuje na ważne zmiany, które bydź może iż się okażą w przyszłej jeszcze zimie. Donoszą z Setubal, że rząd ustanowił kommissją, mającą na celu zniżenie taryffy solnej, a to z powodu że produkt ten w wielkiej zebrano ilości. Najznakomitsi mieszkańcy podali do rządu przedstawienie zniżenia cła wchodowego na 15/100 tak jak w Lizbonie i Oporto Przybył do Lizbony ex minister hiszpański D. Martinez, którego sobie zapewne przypomną kupcy londyńscy z r. 1823 w którym był z Madrytu wysłanym do Londynu od rządu konstytucyjnego w celu zaciągnienia tam pożyczki 800,000 f, s. — Wielki Aloes w Moor-Park przeszłego tygodnia obciążony był kwiatem. Wysokość jego dochodzi 26 stop 7 cali. Ilość kwiatu wynosi 5632.— Listy z Brazylii donoszą, iż stan tego Państwa jest zupełnie zaspokajający. Niezgody domowe które tak długo tam grały rolę, zupełnie już się uspokoiły, do czego nie pomału przyczynił się zgon D. Pedra, którego miano zawsze w podejrzeniu, o złe zamiary względem państwa którego niegdyś był monarchą. Prawa młodego Cesarza zostały powszechnie uznane i są szanowane.— Poseł rossyjski hrabia Pozzo di Borgo, dał wielki objad dyplomatyczny, na który byli zaproszeni: młodzi xiążęta Alexander i Paweł Liewen, hrabia Staremberg z swoją małżonką, jenerał Suchozanet, hr: Kaunitz poseł austrjacki, p. Hummelauer, jeneralny konsul rossyjski hrabia Benkhausen, i baron Cetto. — W przyszłym tygodniu wszyscy ministrowie mają bydź powołani do stolicy, gdyż ich przytomność potrzebą będzie przy mianowaniu Szeryfów, i przy zdaniu sprawy Rekorderów. (G.P.S.)

Hiszpanja. Barcellona 29 paźdz. Dziennik *Vapor* tak opisuje stan naszej prowincyi. „Katalonja szarpana wojną domową przedstawia nader smutną scenę. Tysiące powstańców opanowawszy cały łańcuch gór w tej prowincyi się przecinających przebiegają kraj zostawiając wszędzie ślady zniszczenia. Kommunikacja codzień staje się trudniejszą, handel i przemysł zupełnie ustały, a smutne tego skutki już się dają nam uczuć. Czyliż potrzeba większych dowodów ażeby

przekonać, że stan obecny tej prowincyi jest nader zasmucającym dla każdego prawego patrjoty? Cóż robi jenerał Mina w Barcellonie? Dla czegóż nie wychodzi w pole gdzieby mógł rozwinąć swe wojskowe talenta? Wielu już dobrze myślących powtarzało te zapytania. Zastanówmy się czyli mamy słuszność — Gdybyśmy mogli wejrzeć do gabinetu tego wodza bez wątpienia przyszłoby nam zapytać się na nowo: „Jakieżby mogły bydź widoki jenerała, gdyby w stanie tak wielkiego zamieszania niekarności wojskowej, i nieporządku w operacjach wojennych wyszedł w pole? Czyliż zna wodzów, i siłę tłumów gwardyi narodowej? Czyliż je widział i ocenił? Czyliż wie, na ile wojska, i na jakie środki może rachować? Czyliż dowództwo powierzone jest godnym i zdatnym ludziom? a dowódzcy zdolniż są nakazać sobie posłuszeństwo? Albož karność wojskowa panuje pomiędzy nimi; a jej brak nie zdołaž przeciągnąć wielu na stronę nieprzyjaciela? wyznać nam przychodzi, że te ostatnie pytania nie mogą bydź zaprzeczonemi.“ (G.P.S.)

Francja Paryż 6 *Listop.* Onegdaj Xże Talleyrand i jenerałowie Sebastjani i Allard mieli posłuchanie u króla. Królestwo Belgijscy mają w krótce udać się na powrót do Belgii. Słychać że król L. Filip z swoją małżonką będą im towarzyszyć aż do *Compiegne.*—Hrabia Rumigny wyjechał wczoraj do Bern zkąd uda się do Turynu w celu objęcia swej posady.—Jenerał Allard przywiózł z Indyi wiele medalów starożytnych. Największa ich liczba sięga jeszcze czasów wyprawy Alexandra W. do Indyi. Niektóre znalezione były w tymże samem miejscu, gdzie podług historycznych podań rozstrzygnięty był los króla Porusa Rząd chce zakupić ten zbiór szacowny. Polecono znawcom rozpoznanie tych numizmatów, którzy ich wartość podali na 400,000 fr. Jeżeli to kupno przyjdzie do skutku, jak się zdaje, to jenerał Allard ma zamiar użyć tych pieniędzy na zakupienie rynsztunków z naszych zbrojowni. W tym celu już sobie obrał 400 Kirysów, i znaczną liczbę lawetów. Oprócz tego ma on zamiar zabrać z sobą wiele modellów naszych dział ciężkiego kalibru.—Wyszło rozporządzenie królewskie upoważniające pewne bezimienne zagraniczne towarzystwo spekulantów do utworzenia kolej żelaznych pomiędzy Paryżem a St. Germain.—Doniesienia z *Bayonny* tyczące się bitwy Karolistów z Krystynami brzmią w sposób następujący: „Dnia 28 kolumna Krystynów złożona z 12,000 ludzi attakowana była przez 4 bataljony Karolistowskiej przedniej straży. Wkrótce kolumna zmuszona była cofnąć się do Arricta i Salvatera, przyczem Karoliści opanowali jedno działo, i zabrali 150 dragonów.—W nocy z 28 na 29 opuścili Krystynowie obadwa stanowiska cofając się do Wittoria. Gdy się zbliżyli do miasta, zostali otoczeni od 25 bataljonów, 900 jazdy i czterech dział. Tu się rozpoczął ogień morderczy a strata Krystynów, którzy w złem byli stanowisku, musiała tej nocy bydź znaczną. Karoliści podają ją do 3000. Cała artyl-

lerja, i zapasy wojenne dostały się w ręce Karolistów."—*Paryż* 7 Listop. Król pracował z prezydentem rady ministrów, marszałek Maison miał posłuchanie u króla Belgii. Jenerał porucznik Achard złożył powierzone sobie dowództwo 6 dywizyi w Besançon, i zatrzyma tylko stopień jeneralnego inspektora wojennego.—*Gazette de France* donosi: „Według listów z Bajonny Krystynowie pod Salvatierra i pod Wittoria zostali na głowę pobici przez Karolistów. Wojsko ich złożone z 12,000 ludzi ścigane przez jenerała *Villareal* zostało prawie zmniejszone o połowę. Liczba samych jeńców ma wynosić około 3,000. Artyllerja, część kawaleryi, i wielka ilość broni dostała się w ręce zwycięzcom. Wkrótce zapewne bliższe szczegóły tej bitwy będą nam udzielone, która zakończyła się opuszczeniem placu przez Krystynów w największym nieładzie i nieporządku. *Journal des Debats* dodaje, że klęska Kordowy nierównie jest większą, aniżeli dotąd utrzymywano.—Donoszą z *Tarbes* pod d. 29 paźdź. „Wczoraj z rana o godz. 5 dało się tu uczuć trzęsienie ziemi przez 7—8 sekund domy drżały. Przez kilka godzin ciągle słyszano uderzenia podziemne, które coraz były mocniejsze w bliżkości pyreneów, a w *Bagneres* przez kilka minut trwały ciągle tak, iż mieszkańcy uciekali z domów na ulicę prawie nago. Temu zjawisku, które z resztą żadnej niezrządziło szkody towarzyszył łoskot w powietrzu podobny do gromu piorunu.—*Moniteur Algérien* nadmienia o potyczce Francuzów z Arabami pod Belidą de 17 z. m. Potyczka ta nie była zbyt krwawą, gdyż Francuzi mieli jednego tylko zabitego i 10 rannych.—*Gazeta Francyi* donosi, że główna kwatera D Karlosa d. 27 paźdź. była jeszcze w *Alsasua*. Na giełdzie biegały wieści wcale niekorzystne na stronę królowej Krystyny, tak iż papiery hiszpańskie znacznie spadły.—Treścią tych wieści była pogłoska o stanowczym zwycięztwie Karolistów pod Wittorją. Najnowsze atoli doniesienia z Bajonny pod d. 31 paźdź. nic o tym wypadku niewspominają. *Messager des Chambres* donosi, że związek pomiędzy *Barcelloną* a granicą Francyi na nowo został przerwany.

(G.P.S)

Do handlu sukna St. Wojczyńskiego, nadszedł transport gotowych kamizelek z Drezdna tak zimowych jako i balowych w najnowszym kroju i najświeższym guście. (1 r.)

Teatr Narodowy. Jutro daną będzie nowe Dramma przez Alex. Dumas w 8 oddziałach pod tytułem: *Wieża Piekielna.*

Przybyli do Krakowa. Gorczyński Adam ob. Lewicki Stanisław, Pieńkowski Franciszek, Morawski Franciszek były jenerał, Morawski Tadeusz, Bornemann Gustaw z Prus. Szwejkowska Anna, Węgerkowicz Franciszka z Polski, Zieliński Józef z Węgier.

Opuściła Kraków. Ponińska Helena xiężna do Galicyi.

Dziś rano stopni ciepła pół.